

Den 23. august 2022
FVM 195

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 af 7. april 2021 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest (komité sag). Forslaget afspejler de seneste erfaringer med forebyggelse og bekæmpelse af afrikansk svinepest, i forhold til de foranstaltninger, der skal anvendes i restriktionszoner i medlemsstater, der er berørte af afrikansk svinepest eller i risiko for at blive berørt. Med forslaget indføres der krav om, at alle medlemsstater skal have en vildsvineforvaltningsplan, idet lande som Danmark uden en vildsvinebestand er undtaget dette krav. Ligeledes indføres et særligt mærke til mærkning af produkter af animalsk oprindelse fra grise fra restriktionszonerne. Derudover giver forslaget yderligere mulighed for at tillade visse flytninger af grise og produkter heraf, indenfor og ud af restriktionszoner, på særlige betingelser. Forslaget vurderes generelt at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget forventes sat til afstemning efter møde i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14.-15. september 2022. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 af 7. april 2021 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 71, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (dyresundhedsloven).

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget/inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning efter møde i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14.-15. september 2022.

Formål og indhold

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (dyresundhedsloven) fastsætter regler om bekæmpelse af visse dyresygdomme, herunder bekæmpelse af afrikansk svinepest.

Disse regler er suppleret ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/687 om forebyggelse og bekæmpelse af visse listeopførte sygdomme, bl.a. Kategori A sygdomme, herunder afrikansk svinepest. Kategori A sygdomme er sygdomme, som normalt ikke forekommer i Unionen og for hvilke der skal træffes øjeblikkelige udryddelsesforanstaltninger, så snart de påvises. De supplerende regler vedrører f.eks. bekæmpelsesforanstaltninger, oprettelse af restriktionszoner omkring smittede besætninger og aflivning af smittede besætninger. Ligeledes fastsættes supplerende regler om foranstaltninger ved mistanke om og bekræftelse af sygdommene hos vilde dyr.

Ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest fastsættes yderligere regler, der er specifikke for bekæmpelse af afrikansk svinepest og som supplerer reglerne i den delegerede forordning (EU) 2020/687.

I gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 fastsættes bl.a. tilgangen til regionalisering for afrikansk svinepest ved oprettelse af forskellige typer restriktionszoner. Restriktionszoner er geografisk afgrænsede og differentieres efter den epidemiologiske situation for afrikansk svinepest og risikoen for yderligere spredning af afrikansk svinepest. Restriktionszonerne klassificeres som henholdsvis restriktionszone I, II og III.

- Restriktionszone I er områder uden udbrud af afrikansk svinepest. Zonen grænser op til restriktionszone II og III og fungerer som en bufferzone i forhold til områder, hvor der ikke er restriktioner som følge af afrikansk svinepest.
- Restriktionszone II er områder, hvor der er bekræftet afrikansk svinepest i vildtlevende vildsvin, men ikke i besætninger.
- Restriktionszone III er områder, hvor der er flere udbrud af afrikansk svinepest i besætninger.

For hver type zone gælder særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest og for at begrænse risikoen for spredning af afrikansk svinepest fra zonen. Det er som udgangspunkt forbudt at flytte levende grise og vildtlevende vildsvin ud af alle zoner, og deres avlsmateriale, fersk kød og kødprodukter samt animalske biprodukter ud af zone II og III. Ved gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 er der fastsat særlige betingelser for hvordan den kompetente myndighed i en berørt medlemsstat, kan tillade at grise, samt produkter af grise og vildtlevende vildsvin, kan flyttes inden for hver zone, imellem zonerne og ind og ud af zonerne. Besætningerne skal bl.a. gennemføre smittebeskyttende foranstaltninger og der er krav om sporbarhed og mærkning af produkter, der stammer fra grise i restriktionszonerne.

Med forslaget til ændring af gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 rettes forkerte henvisninger og teksten bliver generelt mere klar. Forslaget afspejler de seneste erfaringer med forebyggelse og bekæmpelse af afrikansk svinepest, herunder muligheden for at tillade visse flytninger af grise og produkter heraf indenfor og ud af zonerne. Forslaget omfatter f.eks.:

- mulighed for slagtning af grise fra restriktionszone III inden for samme zone III
- mulighed for flytning af avlsmateriale fra restriktionszone III til egen medlemsstat
- indførelse af et særligt mærke til mærkning af produkter af animalsk oprindelse fra grise fra restriktionszonerne
- mulighed for undtagelse for kravet om indhegning af alle grisebesætninger i restriktionszonerne, f.eks. for medlemsstater uden en vildsvinepopulation
- krav om at alle medlemsstater skal have en vildsvineforvaltningsplan, med mulighed for undtagelse af medlemsstater, som Danmark, der ikke har en bestand af fritlevende vildsvin.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1482 af 12. december 2019 om bekæmpelse af afrikansk svinepest regulerer sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger for afrikansk svinepest, herunder bl.a. anmeldeligt, bekæmpelse, oprettelse af beskyttelseszone og overvågningszone samt foranstaltninger i zonerne.

Bekendtgørelse nr. 1171 af 17. juli 2020 om lister over smitsomme sygdomme til lov om hold af dyr og anmeldeligt af sygdommene oplister de smitsomme husdyrsygdomme, der er af væsentlig samfundsøkonomisk og produktionsmæssig betydning. Bekendtgørelsen regulerer anmeldeligt af de i bekendtgørelsen listede sygdomme, herunder afrikansk svinepest.

Konsekvenser

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 finder anvendelse i medlemsstater med forekomst af afrikansk svinepest. I Danmark er der ikke konstateret afrikansk svinepest, hvorfor en vedtagelse af forslaget om ændringer til gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 i udgangspunktet ikke har konsekvenser for Danmark.

De samlede omkostninger ved et eventuelt udbrud af afrikansk svinepest vil til gengæld være store. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, udarbejdede i november 2019 en udredning om afrikansk svinepest i Europa¹. Her blev det estimeret, at et udbrud af afrikansk svinepest i danske tamgrise vil koste erhvervet omkring 1,9 mia. kr., og at statens omkostninger forventes at være på mellem 50 og 100 mio. kr.

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom forslaget ikke vurderes at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

¹ Københavns Universitet, IFRO "Afrikansk svinepest i Europa" (2019).

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU henset til, at forslaget giver rammerne for bekæmpelse af afrikansk svinepest i en udbrudssituation.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen. Der er ikke modtaget bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark prioriterer EU-lovgivning, der kan sikre fælles tiltag i medlemsstater, der kan forebygge, bekæmpe og hindre spredning af afrikansk svinepest i EU.

Der er i EU gjort en stor indsats for at bekæmpe og begrænse udbredelsen af afrikansk svinepest, der siden 2014 har spredt sig i EU. Det, der i Europa driver smittespredningen, er infektion af vildsvinebestandene. Området med afrikansk svinepest i vildsvin rykker hele tiden vestpå og sydover til Balkan. Det forventes således at smitten vil brede sig til nye områder og lande også i 2022. Spredningen til nye områder over lange afstande gør fortsat sygdommen til en trussel. Der findes på nuværende tidspunkt ingen vaccine mod afrikansk svinepest.

Det er grundlæggende vigtigt for Danmark, at man i EU har regler, som sikrer et højt beskyttelsesniveau for mennesker, dyr og planter, og at forebyggelse og bekæmpelse af overførbare dyresygdomme sker i EU-regi. Forslaget afspejler et løbende EU-fokus på at minimere risikoen for udbrud af afrikansk svinepest. Forslaget tager højde for forhold i medlemsstater, der som Danmark, ikke har en vildtlevende bestand af vildsvin. Regeringen lægger generelt vægt på, at reglerne er klare og afspejler de seneste erfaringer med forebyggelse og bekæmpelse af afrikansk svinepest i både tamgrise og i vildsvinebestanden. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.